TARBIYA YO‘NALISHLARIDA TAYYORLANAYOTGAN KONTENTLARNING BADIIY VA ESTETIK XUSUSIYATLARI

Nasimov Xilol To‘lqunovich
O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatgan madaniyat xodimi,
o‘zbek kinorejissyori, aktyor, ssenarist
https://doi.org/10.5281/zenodo.23508489

ANNOTATSIYA. *Mazkur maqolada zamonaviy ta’lim-tarbiya tizimida yaratilayotgan kontentlarning badiiy va estetik xususiyatlari, ularning yosh avlod ma’naviy dunyoqarashi, axloqiy tafakkuri, estetik didi hamda ijtimoiy-madaniy kompetensiyalarini rivojlantirishdagi pedagogik imkoniyatlari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Raqamli transformatsiya sharoitida tarbiyaviy kontentning an’anaviy axborot yetkazish vositasidan shaxsning hissiy-intellektual olamiga ta’sir ko‘rsatuvchi ko‘p funksiyali pedagogik resursga aylanayotgani asoslanadi. Maqola yakunida milliy tarbiya mazmunini zamonaviy mediaestetika talablari bilan uyg‘unlashtirish, raqamli muhitda yoshlarning mustaqil fikrlashi va estetik immunitetini rivojlantirishga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqiladi.*

Kalit so‘zlar: *tarbiya, tarbiyaviy kontent, badiiy-estetik xususiyatlar, raqamli pedagogika, mediaestetika, milliy qadriyatlar, vizual madaniyat, vitagen ta’lim, kreativ tafakkur, estetik did, audiovizual kommunikatsiya, pedagogik dizayn.*

АННОТАТСИЯ. *В данной стате научно-теоретически анализируются художественные и эстетические особенности контента, создаваемого в современной системе образования, их духовное мировоззрение, нравственное мышление, эстетический вкус и педагогические возможности в развитии сотсиокултурных компетенсий молодого поколения. В условиях сифровой трансформатсии воспитателный контент превращается из традитсионного средства передачи информатсии в многофунксионалный педагогический ресурс, влияющий на эмотсионално-интеллектуалный мир человека. В консе стати будут разработаны научно-практические рекомендатсии, направленные на гармонизатсию содержания натсионалного воспитания с требованиями современной медиаестетики, развитие самостоятелного мышления и эстетического иммунитета молодежи в сифровой среде.*

Ключевые слова: *воспитание, воспитателный контент, художественно-эстетические особенности, сифровая педагогика, медиаестетика, натсионалные сенности, визуалная култура, витагенное образование, креативное мышление, эстетический вкус, аудиовизуалная коммуникация, педагогический дизайн.*

ABSTRACT. *This article scientifically and theoretically analyzes the artistic and aesthetic features of the content created in the modern education system, their spiritual worldview, moral thinking, aesthetic taste and pedagogical capabilities in the development of sociocultural competencies of the younger generation. In the context of digital transformation, educational content is turning from a traditional means of transmitting information into a multifunctional pedagogical resource that affects the emotional and intellectual world of a person. At the end of the article, scientific and practical recommendations will be developed aimed at harmonizing the content of national education with the requirements of modern media aesthetics, developing independent thinking and aesthetic immunity of young people in the digital environment.*

Key words: *upbringing, educational content, artistic and aesthetic features, digital pedagogy, media aesthetics, national values, visual culture, vitagenic education, creative thinking, aesthetic taste, audiovisual communication, pedagogical design.*

Kirish. XXI asrning raqamli sivilizatsiya bosqichida ta’lim va tarbiya jarayonlari nafaqat mazmunan, balki axborotni taqdim etish shakllari, kommunikativ mexanizmlari hamda shaxs ongiga ta’sir ko‘rsatish vositalari jihatidan ham tubdan yangilanmoqda. Bugungi yosh avlodning dunyoqarashi, qadriyatlar tizimi va estetik tasavvurlari ko‘p jihatdan vizual axborotlar, raqamli platformalar, ijtimoiy tarmoqlar, animatsion mahsulotlar va multimedia kontentlari ta’sirida shakllanmoqda. Bunday sharoitda tarbiya jarayonining samaradorligi faqat qanday g‘oya ilgari surilayotganiga emas, balki mazkur g‘oyaning qanday badiiy shaklda, qaysi estetik vositalar orqali va qanday hissiy ta’sirchanlik bilan yetkazilishiga ham bog‘liqdir.

Zamonaviy pedagogik tafakkurda tarbiyaviy kontentni oddiy axborot mahsuloti sifatida emas, balki shaxsning hissiy, intellektual, axloqiy va estetik rivojlanishini ta’minlovchi murakkab madaniy-pedagogik hodisa sifatida o‘rganish zarurati kuchaymoqda. Chunki inson ongiga yo‘naltirilgan har qanday tarbiyaviy g‘oya, avvalo, uning idroki va hissiyotlari orqali qabul qilinadi, keyinchalik esa shaxsiy munosabat, qadriyat va xulq-atvor shakllanishiga ta’sir ko‘rsatishi mumkin.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 6-iyuldagi 422-son qarori bilan tasdiqlangan “Tarbiya” fani konsepsiyasida yoshlarning milliy va umuminsoniy qadriyatlarga sodiqligi, mustaqil fikrlashi, ijtimoiy faolligi va ma’naviy barkamolligini rivojlantirish ustuvor vazifalar sifatida belgilangan. Mazkur vazifalarni amalga oshirishda ta’lim mazmunini badiiy-estetik jihatdan boyitish, milliy madaniy merosning tarbiyaviy imkoniyatlaridan foydalanish hamda innovatsion kontentlarni yaratish muhim ahamiyat kasb etadi.

UNESCOning 2023-yildagi “Technology in Education: A Tool on Whose Terms?” global monitoring hisobotida raqamli texnologiyalardan foydalanishning o‘zi ta’lim sifatini kafolatlamasligi, texnologik vositalar pedagogik maqsad va o‘quv natijalariga xizmat qilishi lozimligi ta’kidlanadi. Ushbu yondashuv tarbiyaviy kontentlarning tashqi jozibadorligi bilan ularning mazmuniy, axloqiy va pedagogik qiymati o‘rtasida mutanosiblikni ta’minlash zarurligini ko‘rsatadi.

Shu nuqtayi nazardan, tarbiyaviy kontentning estetik mukammalligi uning bezakdorligi yoki texnik jihatdan murakkabligi bilan emas, balki mazmun, badiiy ifoda va tarbiyaviy maqsadning uzviy uyg‘unligi bilan belgilanadi.

Tadqiqotning maqsadi — tarbiya yo‘nalishlarida tayyorlanayotgan kontentlarning badiiy va estetik xususiyatlarini ilmiy-pedagogik jihatdan asoslash, ularning tarbiyaviy ta’sirchanligini belgilovchi omillarni aniqlash hamda sifatli kontent yaratishning konseptual yondashuvlarini ishlab chiqishdan iborat.

Tadqiqotning metodologik asosini tizimli, aksiologik, madaniyatshunoslik, kompetensiyaviy, vitagen va shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvlar tashkil etadi. Ilmiy tahlilda nazariy umumlashtirish, qiyosiy tahlil, pedagogik modellashtirish va kontentning semantik-estetik xususiyatlarini talqin qilish usullaridan foydalaniladi.

Tarbiya yo‘nalishida yaratilayotgan kontentlar shaxsning ma’naviy-axloqiy, ijtimoiy, fuqarolik, ekologik, huquqiy va estetik kompetensiyalarini shakllantirishga qaratilgan mazmuniy hamda kommunikativ mahsulotlar majmuasini ifodalaydi. Bunday kontentlar matn, tasvir, video, animatsiya, podkast, infografika, interaktiv topshiriq, virtual ekspozitsiya yoki raqamli hikoya shaklida namoyon bo‘lishi mumkin.

Badiiylik kontent mazmunining obrazlar, syujet, metafora, ramz va ifodali tasvir vositalari orqali ochib berilishini anglatsa, estetiklik uning shakliy uyg‘unligi, kompozitsion yaxlitligi, ranglar mutanosibligi, emotsional ta’sirchanligi hamda go‘zallik haqidagi tasavvurlarni boyitish xususiyatini ifodalaydi.

Mazkur ikki tushuncha o‘zaro bog‘liq bo‘lsa-da, ularni aynan bir xil hodisa sifatida baholash maqsadga muvofiq emas. Badiiylik ko‘proq mazmunning obrazli ifodalanishiga, estetiklik esa mazmun va shaklning uyg‘un idrok etilishiga xizmat qiladi.

Tarbiyaviy kontentning asosiy farqlovchi belgisi shundaki, unda badiiy va estetik vositalar mustaqil maqsad emas, balki pedagogik g‘oyani hayotiy mazmun bilan boyituvchi ta’sir mexanizmi hisoblanadi. Masalan, mehr-oqibat mavzusidagi videorolikda qahramonning xatti-harakati, uning yuz ifodasi, musiqiy fon, tasvir ritmi va yakuniy voqelik birgalikda tomoshabinning hissiy munosabatini shakllantiradi.

Bunda o‘quvchi tayyor axloqiy hukmni qabul qilish bilan cheklanmay, tasvirlangan vaziyatga nisbatan o‘z munosabatini bildirishi, muqobil qarorlarni taqqoslashi va xulosa chiqarishi muhimdir. Demak, sifatli tarbiyaviy kontent faqat hissiy ta’sir uyg‘otishi emas, balki fikrlash, munosabat bildirish va refleksiyani ham rag‘batlantirishi lozim.

Shundan kelib chiqib, tarbiyaviy kontentning badiiy-estetik mohiyatini uchta o‘zaro bog‘liq darajada talqin qilish mumkin: semantik darajada — g‘oya va qadriyatlar tizimi; obrazli-estetik darajada — badiiy ifoda hamda hissiy idrok; pedagogik-refleksiv darajada — shaxsiy munosabat va xulqiy xulosa.

Ushbu darajalarning birortasi e’tibordan chetda qolsa, kontentning tarbiyaviy imkoniyatlari cheklanishi mumkin. Jumladan, yuqori sifatli grafika bilan yaratilgan, biroq aniq tarbiyaviy g‘oyaga ega bo‘lmagan videomahsulot vizual jihatdan jozibador bo‘lsa-da, pedagogik maqsadga yetarlicha xizmat qilmasligi ehtimoldan xoli emas.

Milliy tarbiya mazmunini raqamli kontentlar orqali ifodalashda xalqning tarixiy xotirasi, madaniy merosi, badiiy tafakkuri, urf-odatlari, axloqiy me’yorlari va estetik ideallarini zamonaviy kommunikatsiya shakllari bilan uyg‘unlashtirish muhim vazifalardan biridir.

Milliylikni tarbiyaviy kontentga singdirish faqat milliy libos, tarixiy obida yoki an’anaviy musiqa tasviridan foydalanish bilan cheklanmasligi kerak. Milliy

qadriyatning haqiqiy pedagogik ifodasi uning zamonaviy hayotdagi mazmuni, insonlararo munosabatlardagi o‘rni va yoshlarning kundalik tajribasi bilan bog‘lanishida namoyon bo‘ladi.

Masalan, kattalarga hurmat mavzusidagi kontentda faqat nasihat mazmunidagi matndan foydalanish o‘rniga, turli avlod vakillari o‘rtasidagi real muloqot, qarashlar tafovuti va o‘zaro tushunishga olib keluvchi hayotiy vaziyatni badiiy tasvirlash mumkin. Bunday yondashuv qadriyatning tashqi ko‘rinishidan uning ichki mohiyatiga o‘tishni ta’minlaydi.

Milliy tarbiya kontentlarini yaratishda madaniy ramzlarning tarixiy va semantik aniqligi alohida ahamiyatga ega. Chunki ramzlardan yuzaki foydalanish madaniy merosni stereotiplashtirishi, murakkab ijtimoiy hodisalarni biryoqlama talqin etishga olib kelishi mumkin.

UNESCOning sun’iy intellekt etikasi bo‘yicha tavsiyalarida madaniy xilma-xillikni asrash, madaniy merosdan mas’uliyatli foydalanish hamda texnologiyalarning inson qadri va huquqlariga mos bo‘lishi zarurligi belgilangan. Bu tamoyillar sun’iy intellekt yordamida yaratilayotgan tarbiyaviy tasvirlar, videolar va raqamli hikoyalarga ham bevosita taalluqlidir.

Shunday qilib, milliy tarbiyaviy kontentning zamonaviyligi uning tarixiy-madaniy ildizlaridan uzoqlashishida emas, balki mazkur ildizlarni yangi avlod tushunadigan badiiy va kommunikativ tilga aylantirishida namoyon bo‘ladi.

Raqamli muhitda badiiy-estetik ta’sir bir nechta ifoda vositalarining integratsiyasi asosida yuzaga keladi. Ularning har biri o‘ziga xos pedagogik imkoniyatga ega.

Vizual kompozitsiya tarbiyaviy g‘oyaning idrok etilish tartibini belgilaydi. Tasvir elementlarining joylashuvi, asosiy obyektning ajratilishi, bo‘sh makondan foydalanish va vizual iyerarxiya o‘quvchi e’tiborini mazmunning muhim jihatlariga yo‘naltiradi. Kompozitsiyaning ortiqcha murakkabligi esa diqqatning bo‘linishiga sabab bo‘lishi mumkin.

Ranglar uyg‘unligi kontentning hissiy muhitini shakllantirishda ishtirok etadi. Ranglarning ta’siri madaniy kontekst, individual tajriba va tasvir mazmuniga bog‘liq bo‘lgani sababli ularni qat’iy psixologik formulalar asosida qo‘llash to‘g‘ri emas. Shu bois tarbiyaviy dizaynda rang tanlovi mavzuning mazmuni, yosh xususiyatlari, o‘qish qulayligi va vizual kontrast talablariga muvofiq amalga oshirilishi zarur.

Badiiy obraz va syujet mavhum axloqiy tushunchalarni aniq hayotiy voqealar orqali ochib beradi. Mas’uliyat, halollik, vatanparvarlik, bag‘rikenglik yoki ekologik madaniyat kabi tushunchalar o‘quvchi hayotiga yaqin voqeliklarda aks ettirilganda, ularni tahlil qilish uchun qulay pedagogik vaziyat yuzaga keladi.

Audiovizual uyg‘unlik tasvir, nutq, ovoz va musiqaning mazmuniy birligini ta’minlaydi. Biroq kuchli musiqiy effektlar yoki tezkor montajdan haddan tashqari foydalanish pedagogik g‘oyani ikkinchi darajaga tushirib qo‘yishi mumkin. Shuning

uchun ovoz va tasvirning asosiy vazifasi tomoshabinni shunchaki hayajonga solish emas, balki mazmunni tushunishga yordam berishdan iborat bo‘lishi lozim.

Interaktivlik o‘quvchini kontentning passiv iste’molchisidan faol ishtirokchisiga aylantirish imkonini beradi. Raqamli hikoyada muqobil yakunni tanlash, axloqiy vaziyat yuzasidan qaror qabul qilish, QR-kod orqali qo‘shimcha manbani o‘rganish yoki virtual munozarada qatnashish o‘quvchining shaxsiy pozitsiyasini ifodalashiga sharoit yaratadi.

Bunday vositalarni qo‘llashda asosiy mezon texnologik yangilik emas, balki uning tarbiyaviy maqsadga muvofiqligi bo‘lishi kerak.

Tarbiyaviy kontentning badiiy-estetik ta’sirchanligini oshirishda o‘quvchilarning shaxsiy hayotiy tajribasiga tayanish muhim pedagogik imkoniyat hisoblanadi. Vitagen yondashuv nuqtayi nazaridan, kontent mazmuni o‘quvchining kundalik kuzatuvlari, oilaviy va ijtimoiy munosabatlari, shaxsiy qarorlari hamda boshdan kechirgan vaziyatlari bilan bog‘langanida, ularni anglash va baholash uchun qulay sharoit yaratiladi.

Masalan, “Raqamli muhitda mas’uliyat” mavzusida tayyorlanadigan animatsion kontentda o‘quvchining ijtimoiy tarmoqda tekshirilmagan xabarni ulashishi, bu xabarning sinfdoshlari orasida tushunmovchilik keltirib chiqarishi va keyinchalik vaziyatga tanqidiy yondashishi tasvirlanishi mumkin.

Ushbu kontentning badiiy jihati voqealar rivoji, qahramonlar xarakteri va dramatik ziddiyat orqali ochilsa, estetik jihati tasvir uslubi, rang, ovoz va kompozitsion yaxlitlikda namoyon bo‘ladi. Tarbiyaviy natija esa o‘quvchining “Men shunday vaziyatda qanday yo‘l tutgan bo‘lardim?” degan savolga javob izlashida ifodalanadi.

Bu misol asosida tarbiyaviy kontentning ta’sir mexanizmini quyidagi konseptual ketma-ketlikda ifodalash mumkin:

Hayotiy vaziyat
O‘quvchiga tanish ijtimoiy muammo
Badiiy-estetik ifoda
Obraz, syujet, vizual va audiovizual vositalar
Hissiy va intellektual idrok
Empatiya, tushunish va tanqidiy tahlil
Refleksiya va qadriyaviy munosabat
Shaxsiy xulosa va muqobil qaror
Kutilayotgan tarbiyaviy natija
Ongli munosabat va mas’uliyatli xulq-atvorga tayyorlik

1-rasm. Tarbiyaviy kontentning badiiy-estetik ta’sir mexanizmi (mualliflik konseptual sxemasi).

Mazkur ketma-ketlik qat’iy eksperimental qonuniyat sifatida emas, balki kontent loyihalashni tushuntiruvchi nazariy model sifatida taklif etilmoqda. Uning

samaradorligini aniqlash uchun o‘quvchilar bilan empirik tadqiqotlar olib borish talab etiladi.

Generativ sun’iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi tarbiyaviy kontent yaratish jarayoniga yangi imkoniyatlar olib kirmoqda. Jumladan, badiiy tasvirlar yaratish, animatsion sahnalarni loyihalash, ovozli hikoyalarni ishlab chiqish, matnlarni vizuallashtirish va individual ehtiyojlarga mos ta’limiy materiallar tayyorlash imkoniyatlari kengaymoqda.

Biroq sun’iy intellekt yordamida tayyorlangan mahsulotning vizual mukammalligi uning pedagogik va axloqiy jihatdan maqbulligini kafolatlamaydi. Avtomatlashtirilgan tasvirlarda tarixiy noaniqliklar, milliy madaniyatga xos bo‘lmagan belgilar, stereotiplar yoki yosh xususiyatlariga nomuvofiq sahnalar uchrashi mumkin.

Shu sababli tarbiyaviy kontentlarni ishlab chiqishda pedagog, metodist, dizayner va raqamli texnologiyalar mutaxassislarining hamkorligi muhimdir. Sun’iy intellekt ijodiy jarayonni qo‘llab-quvvatlovchi vosita bo‘lishi, mazmuniy va axloqiy qarorlar esa insonning mas’uliyatli nazoratida qolishi lozim.

Raqamli estetikaning yana bir muhim masalasi — o‘quvchining estetik immunitetini rivojlantirishdir. Ushbu maqolada estetik immunitet tushunchasi shaxsning raqamli muhitdagi yuzaki jozibadorlik, manipulyativ vizual ta’sir va mazmunsiz axborot mahsulotlarini tanqidiy baholash, badiiy-estetik qiymatga ega kontentni ongli ravishda ajrata olish qobiliyatini ifodalovchi ishchi tushuncha sifatida qo‘llanmoqda.

Estetik immunitetning shakllanishi o‘quvchining nafaqat go‘zallikni idrok etishiga, balki kontent ortidagi g‘oya, manfaat, kommunikativ niyat va qadriyaviy mazmunni anglashiga ham bog‘liq.

Shu ma’noda, kelajak tarbiyasining muhim vazifalaridan biri yoshlarni raqamli kontent iste’molchisidan uning mazmunini tanqidiy baholay oladigan, madaniy mas’uliyatga ega va ijodiy fikrlovchi shaxsga aylantirishdan iborat.

Yuqoridagi ilmiy-nazariy tahlillardan kelib chiqib, tarbiya yo‘nalishlarida kontent yaratishning besh komponentli integrativ modeli taklif etiladi.

Birinchi komponent — qadriyaviy-maqsadli loyihalash. Bunda kontentning asosiy tarbiyaviy g‘oyasi, kutilayotgan natijasi, auditoriyaning yosh xususiyatlari va ijtimoiy-madaniy ehtiyojlari aniqlanadi.

Ikkinchi komponent — badiiy-semantik konstruksiyalash. Tarbiyaviy g‘oya syujet, obraz, ramz, metafora va hayotiy vaziyatlar orqali badiiy shaklga keltiriladi. Mazmunning sun’iy nasihatga aylanib qolmasligi, voqealarning tabiiyligi va qahramonlarning ishonarliligi ta’minlanadi.

Uchinchi komponent — estetik-media dizayn. Kontentning vizual tili, ranglar tizimi, tipografik yechimlari, ovoz va tasvir uyg‘unligi, interaktiv elementlari hamda foydalanish qulayligi ishlab chiqiladi.

To‘rtinchi komponent — vitagen-refleksiv integratsiya. Kontent o‘quvchilarning hayotiy tajribasi bilan bog‘lanadi, muammoli vaziyatlar va muhokama savollari orqali mustaqil xulosa chiqarishga yo‘naltiriladi.

Beshinchi komponent — ekspertiza va takomillashtirish. Tayyor kontent aksiologik, badiiy, estetik, pedagogik va axborot-etik mezonlar asosida tahlil qilinadi. O‘quvchi va pedagoglarning fikr-mulohazalari hisobga olinib, zarur o‘zgartirishlar kiritiladi.

Modelning o‘ziga xos jihati tarbiyaviy mazmun, badiiy-estetik shakl, hayotiy tajriba va refleksiv faoliyatni yagona pedagogik loyihalash jarayoniga birlashtirishida namoyon bo‘ladi.

Ushbu modeldan “Tarbiya” fani uchun videodarslar, animatsion hikoyalar, raqamli keyslar, ijtimoiy roliklar, virtual ko‘rgazmalar va interaktiv mashg‘ulotlar ishlab chiqishda metodik asos sifatida foydalanish mumkin.

Yuqoridagi fikrlardan kelib chiqadigan bo‘lsak, tarbiya yo‘nalishlarida tayyorlanayotgan kontentlarning badiiy va estetik xususiyatlarini ilmiy-pedagogik jihatdan tahlil qilish asosida quyidagi xulosalarga kelindi.

Birinchidan, zamonaviy tarbiyaviy kontent badiiy obraz, estetik ifoda, qadriyaviy mazmun va pedagogik maqsad uyg‘unligida shakllanadigan ko‘p komponentli madaniy-ta’limiy mahsulotdir. Uning tarbiyaviy imkoniyatlari vizual jozibadorlik bilan bir qatorda mazmunning hayotiyligi, g‘oyaviy aniqligi va o‘quvchini mustaqil fikrlashga undashi bilan belgilanadi.

Ikkinchidan, milliy qadriyatlarni zamonaviy mediaestetika vositalari orqali ifodalash yoshlarning tarixiy-madaniy merosga munosabatini boyitish uchun muhim pedagogik imkoniyat yaratadi. Bunda milliylikni tashqi tasviriy belgilar bilan cheklamasdan, uning ma’naviy-axloqiy mohiyatini zamonaviy hayotiy vaziyatlar orqali ochib berish ustuvor ahamiyat kasb etadi.

Uchinchidan, tarbiyaviy kontentlarning badiiy-estetik sifatini baholashda aksiologik mazmun, badiiy ifoda, estetik uyg‘unlik, pedagogik maqsadga muvofiqlik, interaktiv-refleksiv imkoniyat va madaniy-axborot etikasi mezonlaridan kompleks foydalanish taklif etildi.

To‘rtinchidan, vitagen yondashuv asosida yaratilgan kontentlar o‘quvchining shaxsiy tajribasi bilan tarbiyaviy mazmun o‘rtasida mazmunli bog‘liqlikni yuzaga keltirish, hissiy idrokni tanqidiy tahlil va refleksiya bilan uyg‘unlashtirish imkonini beradi.

Beshinchidan, sun’iy intellekt va kreativ raqamli texnologiyalardan foydalanishda insonparvarlik, madaniy xilma-xillik, axborot ishonchliligi, mualliflik mas’uliyati va pedagogik maqsadga muvofiqlik tamoyillariga rioya qilish zarur.

Oltinchidan, tadqiqot doirasida taklif etilgan besh komponentli integrativ model tarbiyaviy kontentlarni yaratish jarayonini qadriyaviy maqsadni belgilashdan

boshlab, badiiy-estetik loyihalash, vitagen-refleksiv integratsiya va sifat ekspertizasigacha bo‘lgan yaxlit metodik tizim sifatida tashkil etishga xizmat qilishi mumkin. Modelning amaliy samaradorligini tasdiqlash esa keyingi tajriba-sinov ishlarini talab etadi.

Umuman olganda, tarbiyaviy kontentning haqiqiy qiymati uning tomoshabinni qanchalik hayratlantirishida emas, balki inson tafakkurida qanday savollar uyg‘otishi, qalbida qanday qadriyaviy munosabatni shakllantirishi va hayotiy qarorlariga qay darajada mazmunli ta’sir ko‘rsatishida namoyon bo‘ladi.

Binobarin, zamonaviy tarbiyaviy kontentning asosiy estetik missiyasi — go‘zallik orqali ezgulikni anglatish, badiiy obraz orqali tafakkurni uyg‘otish va hayotiy tajriba orqali qadriyatni shaxsiy e’tiqodga aylantirish uchun pedagogik sharoit yaratishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 6-iyuldagi 422-son qarori. Umumiy o‘rta ta’lim muassasalarida “Tarbiya” fanini bosqichma-bosqich amaliyotga joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida. https://lex.uz/uz/docs/-4885018
2. X.Ibraimov, M.Quronov, O.Musurmonkulov, Sh.Jumanov Raqamli avlod tarbiyasi // Monografiya. Qori Niyoziy nomidagi Tarbiya pedagogikasi milliy institutining 2025 yil 21-apreldagi 5-sonli bayonnomasi. Toshkent 2025-yil. 128 bet.
3. X.Ibraimov, M.Quronov, O.Musurmonkulov, X.Ochilov. Mahalla milliy tarbiya maskani // Ota-onalar uchun uslubiy-metodik qo‘llanma. Qori Niyoziy nomidagi Tarbiya pedagogikasi milliy institutining 2025 yil 31-yanvardagi 1-sonli bayonnomasi. Toshkent 2025-yil. 48 bet.
4. UNESCO. (2023). Technology in Education: Recommendations from the Global Education Monitoring Report. https://gem-report-2023.unesco.org/recommendations/
5. Mayer, R. E. (2021). Multimedia Learning. 3rd ed. Cambridge: Cambridge University Press.
6. Kress, G., & van Leeuwen, T. (2006). Reading Images: The Grammar of Visual Design. 2nd ed. London: Routledge.
7. Jenkins, H., Clinton, K., Purushotma, R., Robison, A. J., & Weigel, M. (2006). Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media Education for the 21st Century. Chicago: MacArthur Foundation.
8. Bruner, J. (1996). The Culture of Education. Cambridge, MA: Harvard University Press.